

Тренінг з підготовки до Всеукраїнської учнівської олімпіади з економіки (частина III)

Лектор:

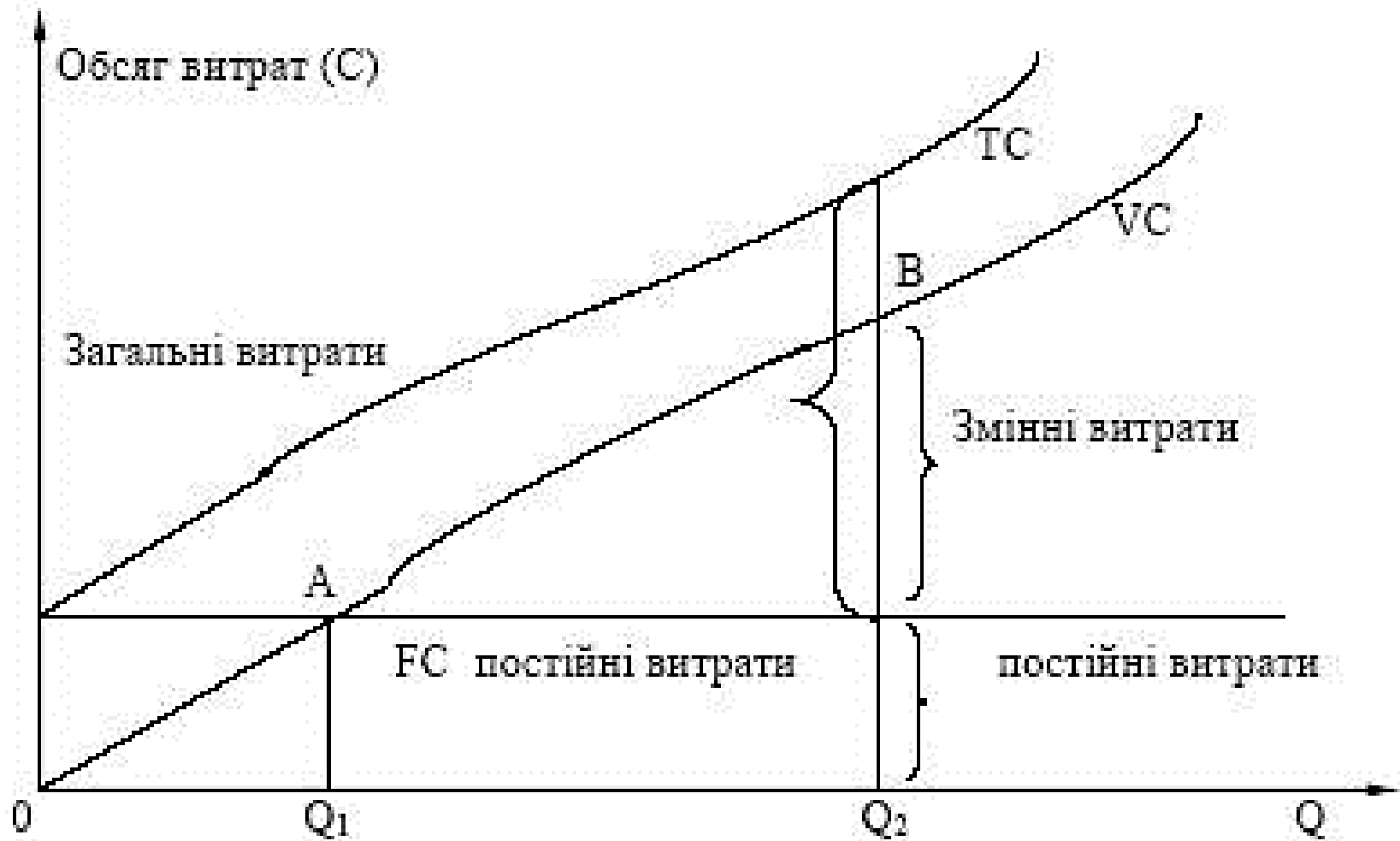
канд. економ. наук, доцент,

в.о. зав. кафедри економічної теорії та
міжнародної економіки

ХНУМГ імені О.М. Бекетова

Юлія Володимирівна Федотова

Витрати виробництва

**Укажіть витрати підприємця – перевізника вантажів,
які належать до змінних витрат:**

А. Щомісячна плата за орендований у сусідньої автобази гараж.

Б. Місячні витрати на дизельне паливо та мастильні матеріали.

В. Щомісячна плата банку за кредит на придбання вантажівки.

Г. Плата видавництву за розміщення рекламних оголошень в газеті.

Правильною є відповідь **Б**

Функція короткострокових сукупних витрат має вид:
 $TC(Q) = Q \cdot (2 + Q) + 20$. Визначте величину середніх змінних витрат за умови $Q = 5$?

А. 7

Б. 35

В. 5

Г. Недостатньо інформації для відповіді

Правильною є відповідь **A**

$$VC = Q \cdot (2 + Q)$$

$$FC = 20$$

$$AVC = VC / Q = 2 + Q = 2 + 5 = 7$$

Принципова різниця між довготерміновим і короткотерміновим періодом полягає у тому, що:

А. Довготерміновий період завжди є більш тривалим, ніж короткотерміновий.

Б. У короткотерміновому періоді частина факторів виробництва є постійною, а в довготерміновому періоді всі фактори є змінними.

В. У короткотерміновому періоді закон спадної віддачі та ефект масштабу діють у різних напрямках, а в довготерміновому – в одному.

Г. У довготерміновому періоді зниження витрат на одиницю продукції виникає за рахунок змін обсягів як постійних, так і змінних факторів, а у короткостроковому – тільки змінних.

Правильною є відповідь **Б**

У короткостроковому періоді фірма виготовляє 500 одиниць продукції. Середні змінні витрати складають 2 грн, середні постійні витрати – 0,5 грн. Загальні витрати складатимуть:

А. 2,5 грн

В. 750 грн

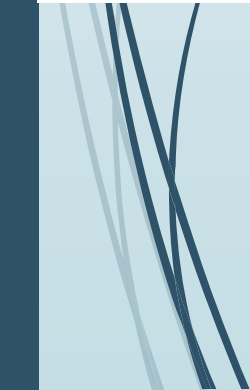
Б. 1100 грн

Г. 1250 грн

Правильною є відповідь Г, оскільки $2 \cdot 500 + 0.5 \cdot 500 = 1250$

Обчисліть у грошових одиницях величину середніх загальних, середніх змінних, середніх постійних, загальних, змінних, постійних та граничних витрат (МС) фірми, яка виробляє 15 одиниць продукції, коли відомо, що криву середніх витрат цієї фірми задано функцією $ATC = 5 + 2Q$

$$ATC = 5 + 2Q$$

Знайдемо середні сукупні витрати:

$$ATC = 5 + 2 * 15 = 35 \text{ грошових одиниць}$$

Розрахуємо суму загальних витрат за формулою:

$$TC = ATC * Q$$

$$TC = 35 * 15 = 525 \text{ грошових одиниць}$$

$$\text{Оскільки, } TC = 5Q + 2Q^2$$

це свідчить, що фірма працює у довгостроковому періоді, а отже всі витрати - змінні. Тому **ATC = AVC = 35** і

$$VC = TC$$

$$VC = 525 \text{ грошових одиниць}$$

Граничні витрати:

$$MC = (TC)'$$

$$TC = ATC * Q$$

$$TC = 5Q + 2Q^2$$

$$MC = 5 + 4Q$$

$$MC = 5 + 4 * 15 = 65 \text{ грошових одиниць}$$

Віта вирішила в липні заробити на продажу морозива. Вона здійснила такі витрати:

- патент на торгівлю – 1 600 грн.;
- оренда холодильника – 2800 грн.;
- електроенергія – 850 грн.;
- спецодяг – 350 грн.;
- закупівля морозива: «Сніжок» – 600 шт. по 11 грн.
«Ваніль» – 800 шт. по 8 грн.
«Пінгвін» – 1000 шт. по 5 грн.

Віта протягом липня реалізувала все морозиво і виторгувала 28 100 грн.

Обрахуйте:

- 1) постійні, змінні та загальні витрати;
- 2) валовий прибуток

Хід вирішення задачі

Постійні витрати – витрати, величина яких не залежить від кількості виготовленої продукції: **$1600+2800+350+850=5600$ грн.**

- патент на торгівлю – 1600 грн.;
- оренда холодильника – 2800 грн.;
- електроенергія – 850 грн.;
- спецодяг – 350 грн.

Змінні витрати – витрати, величина яких змінюється зі зміною обсягів випуску продукції: **$600 \times 11 + 800 \times 8 + 1000 \times 5 = 18000$ грн.**

- закупівля морозива: «Сніжок» – 600 шт. по 11 грн.
«Ваніль» – 800 шт. по 8 грн.
«Пінгвін» – 1000 шт. по 5 грн.

Загальні витрати – це сума постійних та змінних витрат:

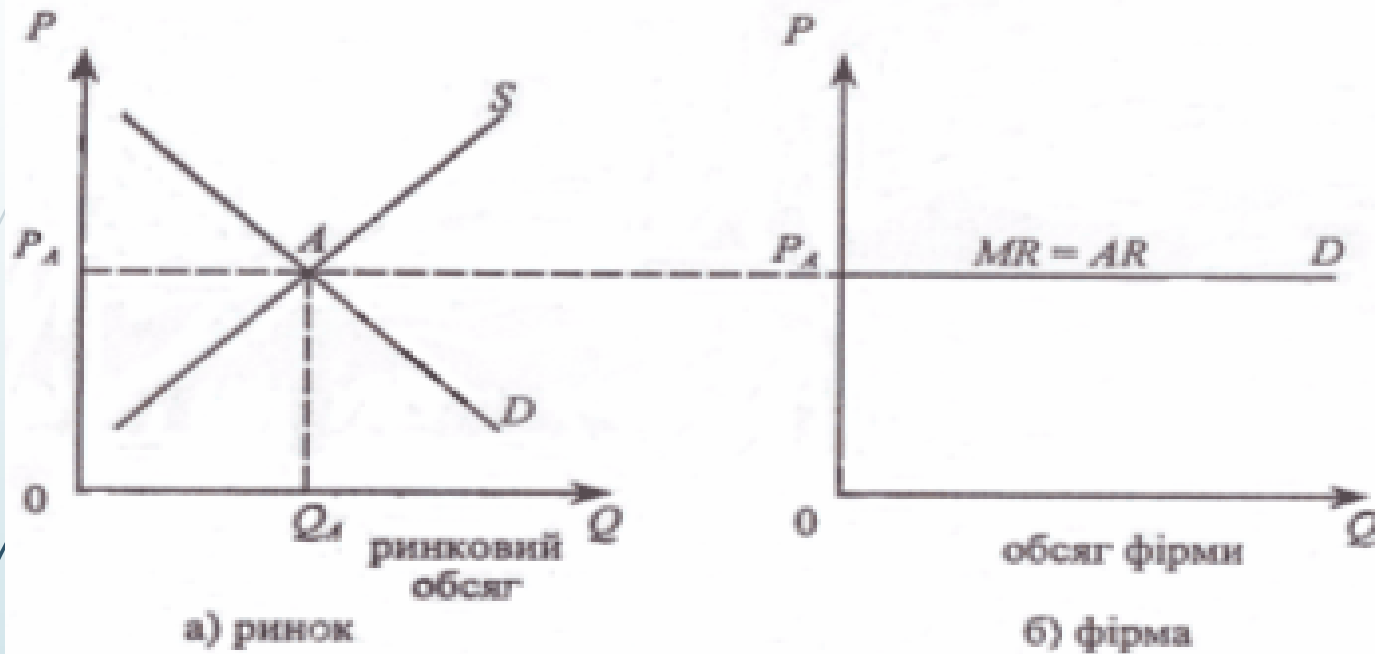
$(TC=FC+VC)=5600+18000=23600$ грн.

2) Валовий (бухгалтерський) прибуток – це різниця між виручкою і витратами
 $(\pi=TR-TC)=28100-23600=4500$ грн.

Ринок досконалої конкуренції та його ознаки

- нескінченно велика кількість учасників;
- абсолютна однорідність товарів;
- повнота інформації;
- абсолютна мобільність ресурсів;
- незалежність всіх учасників один від одного.

Фірма на ринку досконалої конкуренції

Максимізація прибутку фірми досягається тоді, коли настає рівність між граничною виручкою і граничними витратами

$$MR = MC = P$$

Короткострокова рівновага в моделі досконалої конкуренції

Умова прибутковості конкурентної фірми досягається, якщо виробляється обсяг продукції, для якого

$$P > ATC_{\min}$$

Якщо $P = ATC_{\min}$, економічний прибуток дорівнює нулю (умова беззбитковості)

Мінімізація збитків для конкурентної фірми можлива за рівня ринкової ціни, коли:

$$ATC_{\min} > P > AVC_{\min}$$

Фірмі слід виходити з галузі за ринкової ціни:

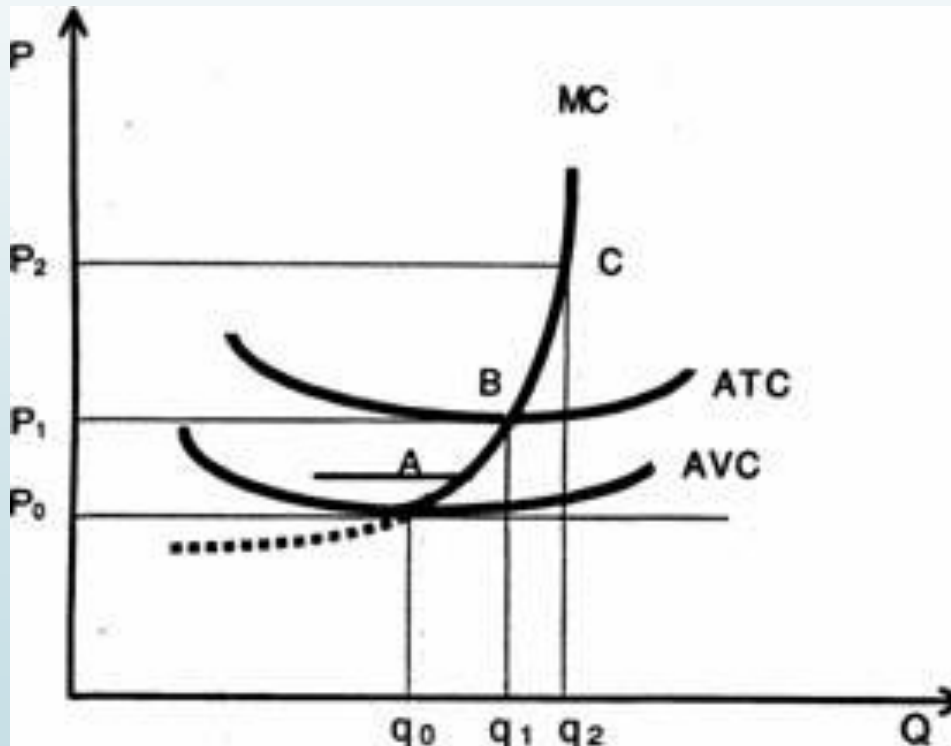
$$P < AVC_{\min}$$

Точка закриття досягається за умови, коли:

$$P = AVC_{\min}$$

Крива пропозиції конкурентної фірми в короткостроковому періоді співпадає з відрізком кривої граничних витрат вище точки:

- А. Мінімуму середніх загальних витрат.
- Б. Максимуму середніх загальних витрат.
- В. Мінімуму середніх змінних витрат.
- Г. Максимуму середніх змінних витрат.

Правильною є відповідь В

Крива пропозиції конкурентної фірми на короткострокових часових інтервалах – це:

- А. Крива граничних витрат
- Б. Лінія ціни товару
- В. Зростаюча частина кривої середніх витрат
- Г. Частина кривої граничних витрат, розташована вище кривої середніх змінних витрат

Правильною є відповідь **Г**, оскільки якщо ціна зменшиться нижче мінімуму середніх змінних витрат, фірма має піти з ринку

Середні загальні витрати виробництва продукції досягають мінімальної величини при тому обсязі випуску, коли:

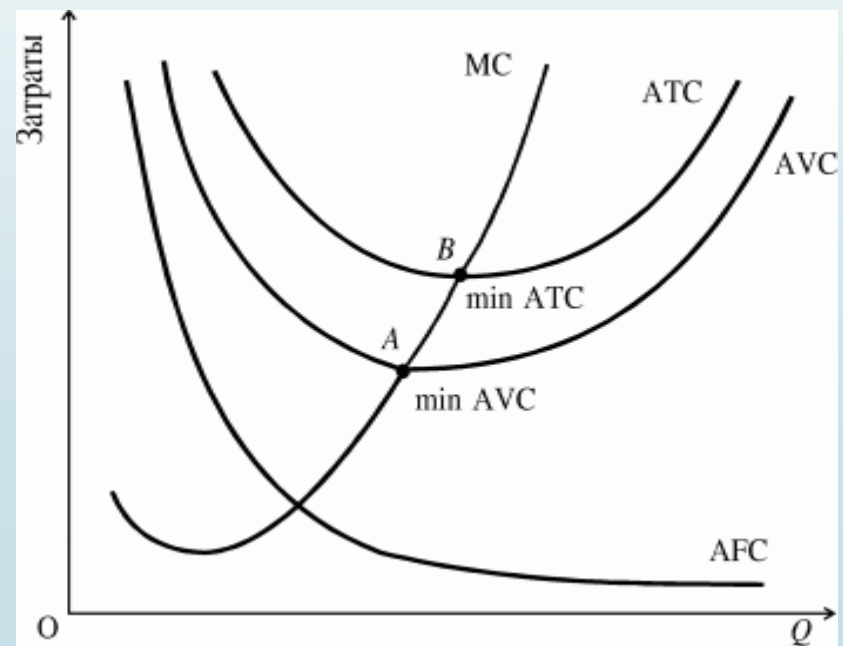
A. $AVC = TFC$

B. $MC = AVC$

Б. Прибуток буде максимальним

Г. $MC = ATC$

Правильною є відповідь Г, оскільки MC перетинає ATC у точці їх мінімуму

Укажіть, яка з ознак свідчить про наявність досконалої конкуренції в галузі:

- А. Неможливість інших фірм «увійти» в галузь.
- Б. Присутність на ринку великої кількості фірм з диференційованою продукцією.
- В. Прийняття та контроль за виконанням закону про антимонопольне регулювання.
- Г. Присутність на ринку значної кількості невеликих фірм з однорідною продукцією.

Правильною є відповідь Г

Фірма на ринку досконалої конкуренції виробляє 20 000 телефонів за рік при середніх змінних витратах 1 750 грн та середніх витратах виробництва 2 150 грн. За ринкової ціни одного телефону 2 500 грн фірма отримує прибуток, який дорівнює:

- А. 15 млн грн
- Б. 9 млн грн
- В. 7 млн грн
- Г. 4,3 млн грн

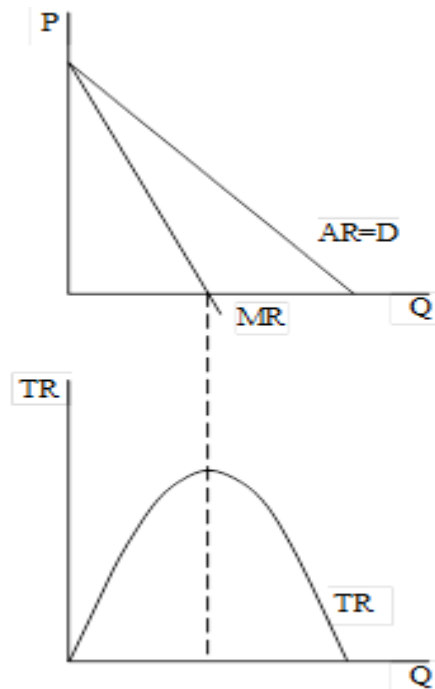
Правильною є відповідь В

$$20000 * (2500 - 2150) = 7\,000\,000$$

Рівновага монополії в короткостроковому періоді

Кривою ринкового попиту відображений **середній виторг** монополіста, тобто ціна, яку він отримує за продану одиницю продукції.

Спадна крива попиту означає, що **ЧИСТИЙ МОНОПОЛІСТ МОЖЕ ЗБІЛЬШИТИ СВІЙ ВИТОРГ ТІЛЬКИ ТОДІ**, коли буде призначати нижчу **ціну за одиницю продукції**.

Функція загальних витрат монополіста: $TC = 200 + 2 \cdot Q^2$, де Q – кількість одиниць продукту, що виробляється за місяць; функція попиту на продукцію монополіста: $P = 180 - Q$, де P – ціна продукту в грн. Обсяг і ціна, які максимізують прибуток монополіста, дорівнюють:

А. $Q = 36, P = 144$

В. $Q = 30, P = 150$

Б. $Q = 100, P = 80$

Г. $Q = 150, P = 30$

$$MC = TC'$$

$$MC = 4Q$$

$$4Q = 180 - Q$$

$$5Q = 180$$

$$Q = 36$$

$$P = 144$$

Правильною є відповідь **A**

Попит на певний товар виражений наступною функцією: $Q_d = 300 - P$. Протягом 2018 року на цьому ринку діяв тільки один виробник. Функція сукупних витрат фірми-монополіста має вигляд $TC = 105Q - 2Q^2 + \frac{1}{3}Q^3$. На початку 2019 року фірму ліквідували і на її основі було створено N фірм, витрати кожної з яких в довгостроковому періоді мають вигляд:

$TC = 105Q - 2Q^2 + \frac{1}{3}Q^3$. Створені фірми ведуть себе на ринку як конкурентні.

Визначте:

- 1) який монопольний прибуток мав монополіст?
- 2) кількість конкурентних фірм на ринку?
- 3) як змінилась ціна на продукцію?

Граничні витрати фірми-монополіста рівні:

$$MC = TC'(Q) = 105 - 4Q + Q^2.$$

З умови максимізації прибутку монополіста знайдемо ціну і його прибуток:

$$MR = MC.$$

З функції попиту:

$$P = 300 - Q, \text{ тому } TR(Q) = P(Q) * Q = (300 - Q) * Q = 300Q - Q^2.$$

$$MR = TR'(Q) = 300 - 2Q.$$

$$\text{Отже, } 300 - 2Q = 105 - 4Q + Q^2 \text{ або}$$

$$Q^2 - 2Q - 195 = 0,$$

$$Q_M = 15,$$

$$P_M = 300 - 15 = 285.$$

Максимальний прибуток монополіста:

$$\begin{aligned} \pi &= TR - TC = 285 * 15 - 105 * 15 + 2 * 15^2 - \frac{1}{3} * 15^3 = 15 * (285 - 105 + 30 - 75) = \\ &= 15 * 135 = \mathbf{2025}. \end{aligned}$$

Якщо на ринку діють конкурентні фірми, то $P = \min ATC$.

$$ATC = TC/Q = 105 - 2Q + \frac{1}{3}Q^2.$$

Щоб знайти $\min ATC$ необхідно розв'язати рівняння:

$$ATC'(Q) = 0$$

$$-2 + \frac{2}{3}Q = 0, \text{ звідси } Q_{\text{ф}} = 3.$$

$$P = \min ATC = 105 - 2 \cdot 3 + \frac{1}{3} \cdot 3^2 = 102.$$

Обсяг галузевого попиту буде рівним:

$$Q = 300 - 102 = 198.$$

Кількість конкурентних фірм на ринку рівна:

$$N = Q / Q_{\text{ф}} = 198 / 3 = \mathbf{66}.$$

Ціна одиниці продукції зменшилась на:

$$\Delta P = P_M - P = 285 - 102 = \mathbf{183}$$

Фірма «Олімп» є монополістом на ринку своєї продукції. Відомо, що виторг даної фірми описується рівнянням: $TR = 2580Q - 40Q^2$, загальні витрати – $TC = 600Q + 5Q^2$ (Q – тис. од.) Визначте оптимальний обсяг продажу й ціну продукції для даної фірми. Якими б були ціна й обсяг продажу цієї продукції на ринку досконалої конкуренції?

Оптимальними для фірми-монополіста будуть умови, за яких $MR = MC$.

MR – це похідна від TR .

Тобто, $MR = 2580 - 80Q$.

А MC – похідна від TC .

$MC = 600 + 10Q$.

Прирівняємо $MR = MC$:

$2580 - 80Q = 600 + 10Q$

$1980 = 90Q$

$Q_m = 22$ (тис.од.)

Щоб визначити ціну продукції, скористаємося формулою:

$$TR = P \times Q$$

$$P = TR / Q$$

$$P = 2580 - 40 Q$$

$$P_M = 2580 - 40 \times 22 = 2580 - 880 = 1700 \text{ (гр. од.)}$$

В умовах досконалої конкуренції $P = MC$. Отже,

$$2580 - 40Q = 600 + 10Q.$$

$$1980 = 50Q$$

$$Q_{\Delta.K.} = 39,6 \text{ (тис. од.)}$$

$$P_{\Delta.K.} = 2580 - 40 \times 39,6 = 2580 - 1584 = 996 \text{ (гр. од.)}$$

Макроекономіка

Поняття валового внутрішнього продукту вперше запропонував Саймон Кузнець, в 1934 році

Валовий внутрішній продукт (англ. «**Gross Domestic Product**», **GDP**) обчислюється як сукупна вартість усього обсягу кінцевих товарів і послуг, вироблених у країні за певний період часу національними й іноземними виробниками

ВВП є внутрішнім продуктом, оскільки виробляється резидентами даної країни.

Резидентами вважаються всі економічні одиниці (підприємства, домашні господарства) незалежно від їхньої національної приналежності та громадянства, що мають центр економічного інтересу на економічній території даної країни

Існує три методи розрахунку ВВП:

- 1) за доданою вартістю (виробничий метод);
- 2) за доходами (розподільчий метод);
- 3) за видатками (метод кінцевого використання)

За доданою вартістю (виробничий метод):

$$\text{GDP} = \text{GVA} + \text{T} - \text{S}$$

GVA (Gross Value Added) - сукупна валова додана вартість, вироблена на території даної країни;

T (taxes) - податки

S (subsidies) - субсидії

По доходах (розподільчий метод):

$$\text{GDP} = \text{COE} + \text{GOS} + \text{GMI} + \text{T-S}$$

COE (Compensation Of Employees) - компенсації працівникам. Включають в себе: заробітні плати, соціальні виплати, премії, бонуси та інші виплати на користь працівників;

GOS (Gross Operating Surplus) -валовий операційний прибуток. Це прибуток компаній;

GMI (Gross Mixed Income) - валовий дохід. Аналог GOS для фізичних осіб, тобто приватних підприємців

По видатках (витратний метод):

$$\text{GDP}=\text{C}+\text{I}_g+\text{G}+\text{NE}$$

C (Costs) - витрати домашніх господарств (населення) на особисті потреби;

I_g (Gross Investment) - валові приватні інвестиції = чисті інвестиції (придбання верстатів, поповнення запасів тощо) + амортизація;

G (Government) - державні закупівлі (витрати держави на придбання необхідних для його потреб товарів і зарплату держслужбовцям);

NE (Net Export) - чистий експорт (експорт - імпорт).

Похідні макроекономічні показники

1. Валовий національний продукт (англ. «Gross National Product», GNP) - ринкова вартість усіх кінцевих товарів, вироблених резидентами держави за рік, незалежно від їх місця розташування

$$\text{ВНП} = \text{ВВП} + \text{ЧФД}$$

де: ЧФД - чисті факторні доходи. Визначаються як доходи громадян країни, отримані за кордоном, за вирахуванням доходів іноземців, отриманих на території країни

2. Валовий національний наявний дохід (англ. «Gross National Disposable Income», GNDI) - ринкова вартість усіх кінцевих товарів, вироблених резидентами держави за рік, незалежно від їх місця розташування

$$\text{ВННД} = \text{ВВП} + \text{ЧТр}$$

ЧТр-чисті трансферти=різниця між трансфертами, одержаними з-за кордону, та трансфертами, переданими за кордон

3. Чистий внутрішній продукт (ЧВП або Net Domestic Product)

$$\text{ЧВП} = \text{ВВП} - \text{А}$$

4. Національний дохід - НД (National Income, NI)

$$\text{НД} = \text{ЧВП} - \text{Непрямі податки}$$

Відомі такі дані про надходження коштів до бюджетів різних суб'єктів умовної національної економіки і їх витрати (у млрд дол.) за рівня інфляції 4%.

Домашні господарства: заробітна плата – 1600; трансфертні платежі – 300; прямі податки – 200; видатки на споживання – 1200.

Фірми: амортизація – 400; нерозподілені прибутки – 800; прямі податки на бізнес – 200.

Держава: державні закупівлі товарів і послуг – 600.

Відомо також, що всі заощадження домашніх господарств, які розміщені на депозитних рахунках, створили нові гроші на суму 1500 млн грн.

Визначте:

- 1) заощадження домашніх господарств;
- 2) національний дохід;
- 3) обсяг чистих інвестицій;
- 4) ВВП;
- 5) реальний ВВП

1) Заощадження домашніх господарств (S) = Заробітна плата + Трансфертні платежі – Видатки на споживання – Прямі податки;

$$S = 1600 + 300 - 1200 - 200 = \mathbf{500 \text{ млрд. дол.}}$$

1) Національний дохід (НД) = Заробітна плата + Нерозподілені прибутки + Прямі податки на бізнес.

$$\text{НД} = 1600 + 800 + 200 = \mathbf{2600 \text{ млрд. дол.}}$$

1) Обсяг чистих інвестицій (I_n) = Валові інвестиції – Амортизація = Нерозподілені прибутки - Амортизація

$$I_n = 800 - 400 = \mathbf{400 \text{ млрд. дол.}}$$

1) ВВП = Витрати на споживання + Валові інвестиції + Державні закупівлі товарів і послуг;

$$Y = C + I + G;$$

$$Y = 1200 + 800 + 600 = \mathbf{2600 \text{ млрд.. дол.}}$$

1) Реальний ВВП = $\frac{\text{Номінальний ВН.}}{\text{Дефлятор ВВП}}$;

$$\text{Реальний ВВП} = \frac{2600}{1,04} = \mathbf{2500 \text{ млрд.. дол.}}$$

В країні А імпорт складає 45 млн грош. од., експорт – 35 млн грош. од., споживчі витрати – 430 млн грош. од., прибуток – 250 млн грош. од., трансфертні платежі – 40 млн грош.од., відсотки – 15 млн грош.од., рента – 25 млн грош.од., непрямі податки – 50 млн грош. од., чисті інвестиції – 60 млн грош.од., амортизація – 100 млн грош.од., заробітна плата – 450 млн грош.од. Визначте державні витрати, номінальний та реальний ВВП, якщо ціни зросли на 5,6%.

ВВП країни знаходимо за методом доходів:

$$\text{ВВП}_{\text{НОМІН.}} = W + R + i + Pr + T_n + A$$

$$W = 450 \text{ млн грош.од.}, R = 25 \text{ млн грош.од.}, i = 15 \text{ млн грош.од.},$$

$$Pr = 250 \text{ млн грош.од.}, T_n = 50 \text{ млн грош.од.},$$

$$A = 100 \text{ млн грош.од.}$$

$$\text{ВВП}_{\text{НОМІН.}} = 450 + 25 + 15 + 250 + 50 + 100 = 890 \text{ млн грош.од.}$$

Державні витрати знайдемо з формули ВВП за методом витрат:

$$\text{ВВП}_{\text{номін.}} = C + I + G + X_n$$

$$C = 430 \text{ млн грош.од.}$$

Чистий експорт розрахуємо за формулою: $X_n = X - \text{Im}$

$$X_n = 35 - 45 = -10 \text{ млн грош.од.}$$

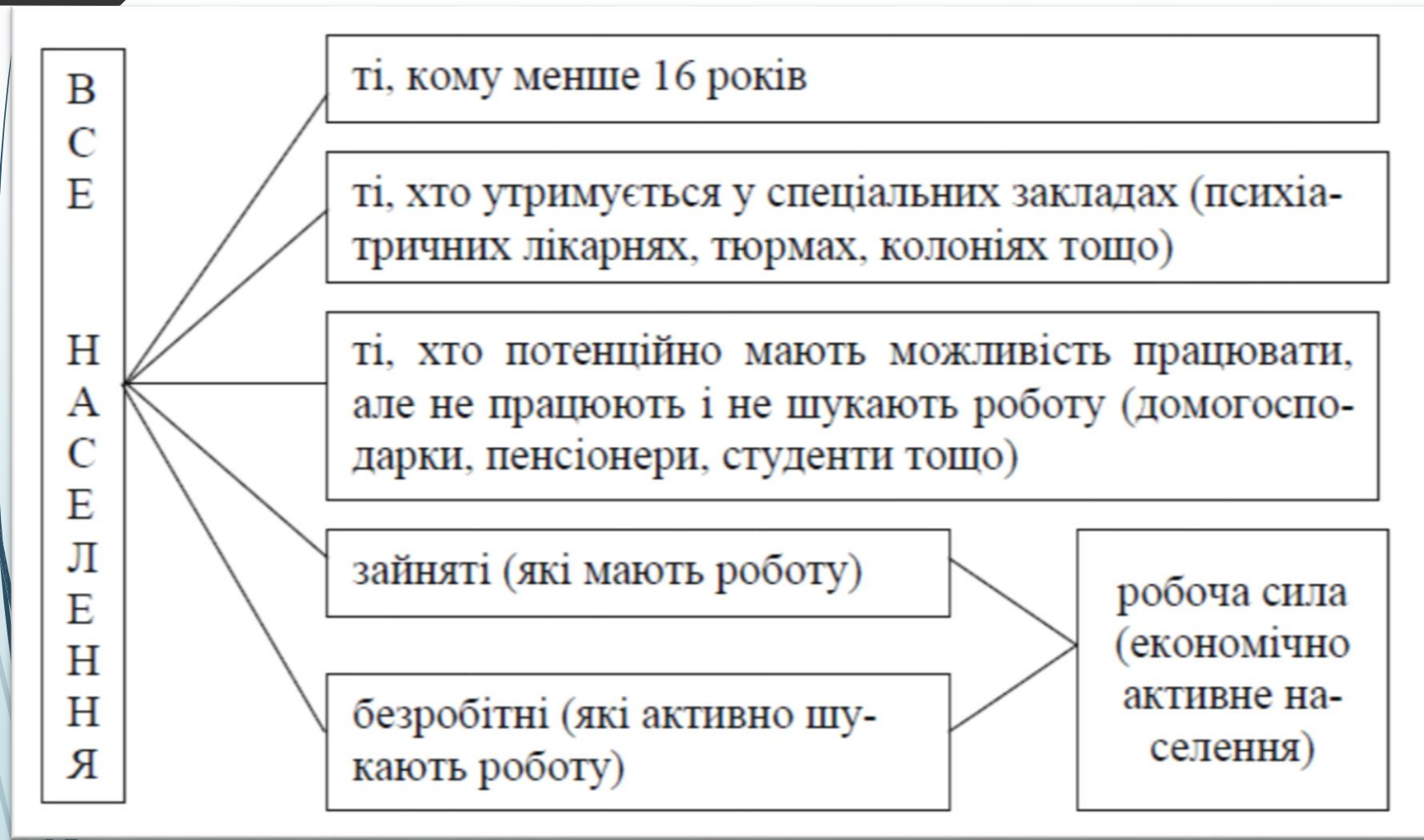
Валові інвестиції: $I = \text{In} + A$

$$I = 60 + 100 = 160 \text{ млн грош.од.}$$

$$\text{Отже, } G = 890 - 430 - 160 + 10 = 310 \text{ млн грош.од.}$$

$$\text{ВВП}_{\text{реал.}} = \frac{890}{1,056} = 842,8 \text{ млн грош.од.}$$

Усе населення можна представити як економічно активне населення та економічно неактивне населення

Робоча сила – населення країни у віці від 16 років і старше, яке має роботу або активно її шукає. До цієї категорії належать і ті, хто зайнятий неповний робочий день.

Зайняті – особи, які виконують певну оплачувану роботу.

Безробітні – працездатні громадяни, які з незалежних від них причин не мають заробітку (трудового доходу) через відсутність відповідної роботи, за-реєстровані в державній службі зайнятості, дійсно шукають роботу та здатні приступити до праці.

Види безробіття

Фрикційне безробіття – тимчасове безробіття, пов'язане із добровільним чи вимушеним пошуком або очікуванням роботи внаслідок професійного, вікового, регіонального переміщення робочої сили

Структурне безробіття – це безробіття пов'язане із структурними зрушеннями в економіці, які змінюють складові попиту та пропозиції робочої сили

Циклічне безробіття – це безробіття, яке виникає в період економічного спаду, падіння загальних обсягів виробництва, що проявляється у перевищенні пропозиції робочої сили над попитом на неї у всіх галузях і регіонах країни

Показники оцінки ринку праці

Рівень безробіття = К-ть безроб / Крс = (К ф.б.+Кс.б.+Кц.б.) / (Кн-Квиб із РС)*100

Рівень зайнятості = 100% - Рівень безробіття

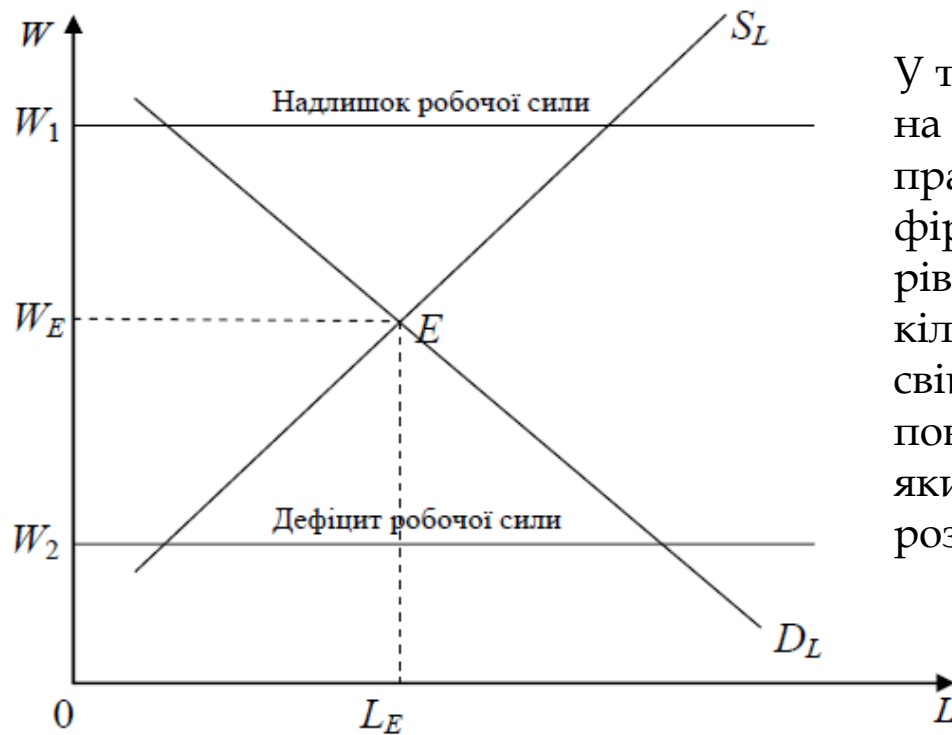
Рівень природн. безробіття = (К ф.б.+Кс.б.) / Крс*100

Рівень повної зайнятості = 100% - Рівень природ. безробіття

За сучасних умов рівень безробіття, який відповідає повній зайнятості (природний рівень безробіття) коливається від 3 до 7 % робочої сили

Суб'єктами попиту на ринку праці виступають бізнес і держава, а суб'єктами пропозиції – домашні господарства

Співвідношення попиту і пропозиції характеризує кон'юнктуру ринку праці. Щоб проаналізувати положення на ринку праці об'єднаємо на графіку криві попиту (D_L) і пропозиції (S_L) праці

У точці перетину кривих попиту і пропозиції на ринку праці (точка E) кон'юнктура ринку праці буде рівноважною. Це означає, що всі фірми, які згодні платити заробітну платню рівну (W_E), знаходять на ринку необхідну кількість праці L_E , повністю задовольняючи свій попит. У точці ринкової рівноваги повністю працевлаштовані всі працівники, яких влаштовує винагорода за працю в розмірі (W_E).

Попит та пропозиція в класичній теорії зайнятості

Якщо загальна чисельність населення складає 140 млн осіб, чисельність працездатного населення – 120 млн осіб, чисельність зайнятих – 82,8 млн осіб, чисельність безробітних – 7,2 млн осіб, природний рівень безробіття – 5%, то чисельність циклічних безробітних становить:

А. 2,7 млн осіб.
Б. 0,2 млн осіб.

В. 1,2 млн осіб.
Г. 3,1 млн осіб.

Рівень безробіття = $(7,2 / (82,8 + 7,2)) * 100\% = 8\%$

Рівень циклічного безробіття = $8\% - 5\% = 3\%$

Чисельність циклічних безробітних = $0,03 * 7,2 = 0,2$ млн осіб

Темп інфляції

$$(I_{\text{цін1}} - I_{\text{цін0}}) / I_{\text{цін0}} * 100\%$$

- індекс цін поточного періоду (I_{цін1})
- індекс цін базового або попереднього періоду (I_{цін0}),

$$t = \frac{70}{\pi (v\%)}$$

Кількість років, протягом яких ціни подвоюються

Через скільки років ціни подвоюються, якщо темп інфляції складає 4%?

А. 15. Б. 17,5. В. 16,5. Г. 14.

Правильною є відповідь Б

Побудова відповіді на творче завдання:

1. Постановка проблеми.
2. Опис відомих вам теоретичних положень з вирішення даної проблеми (доказова частина).
3. Презентація власного погляду на описану в умові завдання ситуацію.
4. Уникайте займенників «я», «ми». Викладайте матеріал від третьої особи: «доцільно зазначити», «слід додати», «представлено», «проаналізовані» та ін.

Загальновідомо, що в разі нарахування складних відсотків (метод, за якого відсотки нараховуються не тільки на початкову суму вкладу, але і на відсотки, нараховані в попередніх періодах) при великому терміні вкладу можна отримати дуже великий дохід. Так, якщо покласти 1 гривню під 8% річних, то через 100 років на рахунку буде майже 2200 гривень – прибуток складе 219 876%! Чому, знаючи цей факт, люди не відкривають вклади з досить маленькими початковими сумами, наприклад, 1000 гривень, щоб через 100 років їхні онуки або правнуки стали мільйонерами?

Орієнтовна відповідь

1) Гроші на банківському рахунку додають в купівельної спроможності завдяки відсоткам, що нараховуються банком, але втрачають через інфляцію. Насправді має значення реальна ставка відсотка, а не номінальна. Так, якщо інфляція протягом цих 100 років буде в середньому така ж, як номінальна процентна ставка, то через 100 років на суму вкладу можна буде купити стільки ж товарів і послуг, скільки і сьогодні; а якщо інфляція буде більшою за ставку відсотка, то навіть менше товарів і послуг. У будь-якому випадку, реальна прибутковість точно буде значно меншою, ніж та, яку можна розрахувати за допомогою номінальних показників.

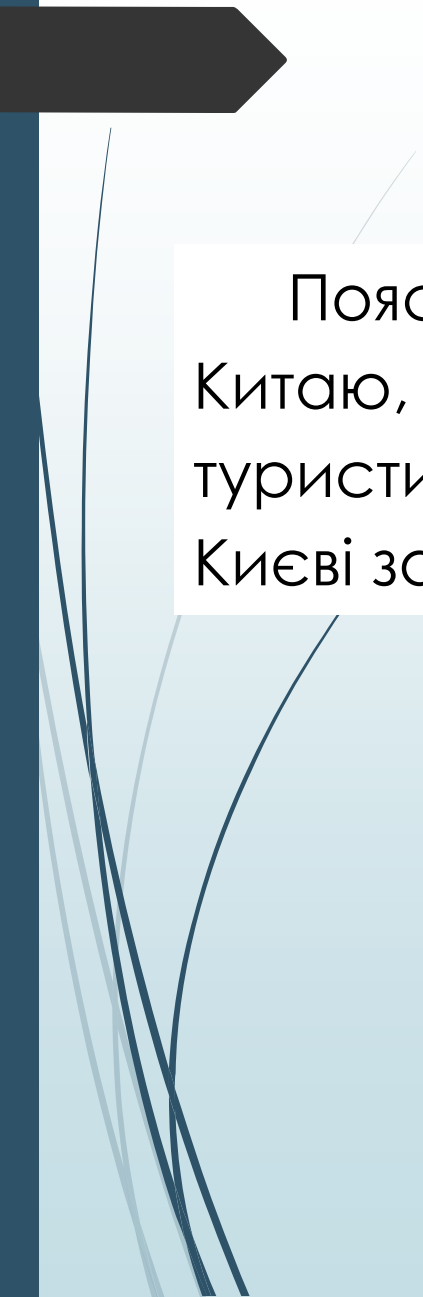

2) Люди цінують добробут майбутніх поколінь менше, ніж свій: вони можуть віддати перевагу споживанню X товарів і послуг сьогодні відносно того варіанту, коли вони сьогодні не споживають нічого, а через 100 років їх нащадки (з якими вони навіть не будуть знайомі) споживають $2200X$ товарів і послуг.

3) Люди беруть до уваги невизначеність: немає гарантії, що через 100 років банк ще буде існувати, що інфляція не буде величезною, що у їхніх дітей і онуків народяться більш далекі нащадки, про добробут яких варто піклуватися.

4) Люди витрачають гроші альтернативними способами, які також не виключають турботу про потомство: наприклад, якщо добре годувати дітей і давати їм освіту (витрачати на це гроші замість того, щоб класти їх у банк), то більше буде шансів, що у них народяться здорові діти, які, в свою чергу, будуть добре годувати і навчати своїх дітей тощо.

5) Банки, в які робляться вклади є комерційними установами, які можуть збанкрутувати. Фонд гарантування вкладів компенсує лише певну суму, що може бути значно нижчою за суму вкладу та відсотки по ньому. Наявність такого ризику знижує зацікавленість у подібних вкладеннях.

A dark grey arrow points to the right from the left edge of the slide. Several thin, light blue lines curve downwards from the top left towards the bottom left corner of the slide.

Поясніть, як зміняться ВВП та ВНД Швеції, Китаю, України та Норвегії, якщо шведські туристи заплатять у китайському ресторані в Києві за страву з норвезької сьомги.

При визначенні ВВП критерієм виступає територіальний чинник, при визначенні ВНД – чинник національної належності. Виходячи з цього, в результаті даної операції спостерігатимуться такі зміни показників по країнах.

Швеція.

ВВП залишається без змін, оскільки у наведеній ситуації ринкова вартість кінцевого продукту, виробленого та спожитого на території Швеції, не зміниться.

ВНД зменшиться, оскільки резиденти країни витрачають свій дохід на отримання послуги в іншій країні.

Норвегія.

ВВП зросте, оскільки збільшиться обсяг експорту норвезької сьомги.

ВНД також зросте, оскільки зростає дохід резидентів Норвегії.

Китай.

ВВП не зміниться, оскільки послуги ресторану надаються не на території Китаю.

ВНД зросте, оскільки зростають доходи резидентів Китаю на території України.

Україна.

ВВП зросте, оскільки зросла вартість кінцевих товарів та послуг, вироблених на території України.

ВНД залишається незмінним, оскільки орендна плата (рента), яка входить у склад ВНД, не змінюється в залежності від кількості спожитих товарів та послуг у китайському ресторані.